

MONICA ARMANI

'Ontwerpen is als koken. Je mixt verhoudingen en ingrediënten tot je de juiste smaak vindt'

Monica Armani beschouwt het als een voorrecht dat ze in Noord-Italië is geboren. In het hart van Europa, tussen het rechtlijnige noorden en het zwierige zuiden. 'Ik ben bereid wat af te dwalen van mijn modernistische roots. Maar niet te ver.'

TEKST JACK MEIJERS

Designerpedia

Geboren 1964 in Trento, Noord-Italië.

Opleiding Architectuur aan de Universita di Venezia en Politecnico di Milano (1983-1989)

Loopbaan Werkt van 1989 tot 1995 in het architectenbureau van haar vader (Marcello Armani). Sinds 1996 werkt ze met haar levenspartner Luca Dallabetta samen onder de naam Studio Monica Armani (architectuur, productdesign en materiaalonderzoek).

Bekend van Tafelconcept Progetto 1 (aanvankelijk in eigen beheer geproduceerd, sinds 2005 in de collectie van B&B Italia), spiegel Madison, tafel Allure O' en stoel Flair O' (B&B Italia) en talloze samenwerkingen met gevarieerde opdrachtgevers als Molteni, Luceplan, Boffi, Gallotti & Radice, Studio TK, Viccarbe, Varaschin en Tribù.

Prijzen Monica Armani werd genomineerd voor de prestigieuze Compasso d'Oro en won onder andere een German Design Award, een Archiproducts Design Award en een Chicago Athenaeum Good Design Award.

Woonplaats Trento
monica-armani.com

#1

Ze steekt de rechterhand veelbekenend in de lucht. Lachend maakt Monica Armani snelle ronddraaiende bewegingen, met haar wijsvinger over haar duim.

'Als je in Italië geboren wordt, heb je geluk. De kans is vrij groot dat je vrij precies aanvoelt of verhoudingen, kleuren, texturen kloppen. Een beetje fingerspitzengefühl is onmisbaar als je dit werk doet. Dat zit toch een beetje in ons DNA.'

Het zal helpen wanneer je opgroeit in een omgeving waar alles om architectuur en proporties draait.

'In mijn jeugd woonde ik in een villa die mijn vader zelf ontworpen had. Het beroep architect had niks afstandelijks of abstracts. Integendeel, het lag bijna voor de hand dat ik het zelf ook zou studeren.'

U komt uit het noorden van Italië, de bergrijke regio van Trentino, niet ver van de Zwitserse en Oostenrijkse grens.

'Dat heeft zeker een stempel achtergelaten. Ik heb weleens het gevoel dat we in dit stuk van Italië tussen twee culturen verzeild zijn geraakt. Aan de ene kant is er het uitbundige romaanse levensgevoel dat zijn neus niet ophaalt voor glamour en elegantie. Maar altijd is er ook die andere kant van de medaille: modernistische spaarzaamheid en een rationale benadering die elk ontwerp tot zijn essentie wil herleiden. Die dubbelheid zie ik als een cadeau. Ik denk dat het ontwerpproces pas in balans is als je niet alleen je hoofd, maar ook je hart gebruikt.'

Bent u daarom na uw architectuurstudie in Venetië en Milaan weer op het oude nest beland?

'Wie jong is en het leven wil ontdekken vindt in de grote stad meer aanknopingspunten dan op het platteland of in een provinciestadje. Maar naarmate je ouder wordt, merk je dat je extra rust en natuur juist meer gaat waarderen. Omdat er minder afleiding is, kun je ook beter op je werk concentreren.'

De reputatie van Italiaans design is nog altijd sterk.

'Dat heeft met een optelsom van gunstige voorwaarden en omstandigheden te maken. Je leest het niet per se af aan het gemiddelde Italiaanse interieur of de garderobe van de doorsnee Italiaan. Maar gevoel voor mooie spullen, stoffen en materialen is ons met de paplepel ingegoten. Wij ademen design. Dat klinkt wat hoogdravend, maar ik geloof écht dat het zo is. Bovendien zijn we in staat om snel knopen door te hakken. Als je het pragmatisme van Italiaanse bedrijven optelt bij een traditie van ambachtelijk vakmanschap, dan lig je meters voor. In de tweede helft van de vorige eeuw groeide bovendien het geloof van de industrie om te investeren in schoonheid en kwaliteit.'

Het genie van Achille Castiglione én het vertrouwen van een merk als Flos, de vooruitziende blik van Ettore Sottsass én de visie van Olivetti. Ze hebben elkaar nodig?

'Zelf ben ik me min of meer per toeval met productontwerp gaan bezighouden. Voor een van onze architectuurprojecten konden we geen geschikte tafel vinden. Toen ben ik hem zelf maar gaan tekenen. Het was het begin van Progetto 1, de reeks tafels die we aanvankelijk in eigen beheer produceerden. De eenvoud en de talloze combinatiemogelijkheden van een verchromde stalen structuur met houten of glazen bovenbladen en allerlei extra's maakten het een succes.'

Het eerste exemplaar dateert van 1996, pas in 2005 nam B&B Italia Progetto 1 in zijn collectie op. Een impuls voor uw loopbaan.

'Tot dan toe hadden mijn partner Luca en ik ons op architectuur geconcentreerd. Door de erkenning van zo'n merk kun je ineens ook een andere afslag nemen. In essentie maakt het schaalverschil – architectuur of product – niet zo veel uit. Buitenstaanders hebben soms de indruk dat je een stoel makkelijker of sneller realiseert dan een gebouw: dat is een klassieke misvatting.'

U beschrijft uw ontwerpproces als 'design in molecules'. Wat bedoelt u daarmee?

'Vanaf de eerste schets zijn er zoveel fundamentele variabelen – of moleculen – die het eindresultaat beïnvloeden. Die proberen we zo compleet en overzichtelijk mogelijk in kaart te brengen. In tegenstelling tot het statische, onveranderlijke DNA van een mens, kun je het DNA van een product kneden en beïnvloeden. Zolang, totdat alle stukjes

#2

#3

#1 Spiegel Madison voor B&B Italia is geïnspireerd op de stijliconen en elegante vormtaal uit de jaren vijftig en zestig. #2 Met poten van gepoedercoat roestvrij staal, innovatief vlechtwerk en keramische zitting zijn armstoel en tafel Tosca voor Tribù prima geschikt voor buiten. #3 Ook de Tosca-stoel op aanrechthoogte voor Tribù heeft een kuip van gepoedercoat roestvrij staal en is bekleed met extra breed en weersbestendig verticaal vlechtwerk. #4 Stoel Gaia Lounge voor KFF combineert de organische vorm van bloemblaadjes.

#4

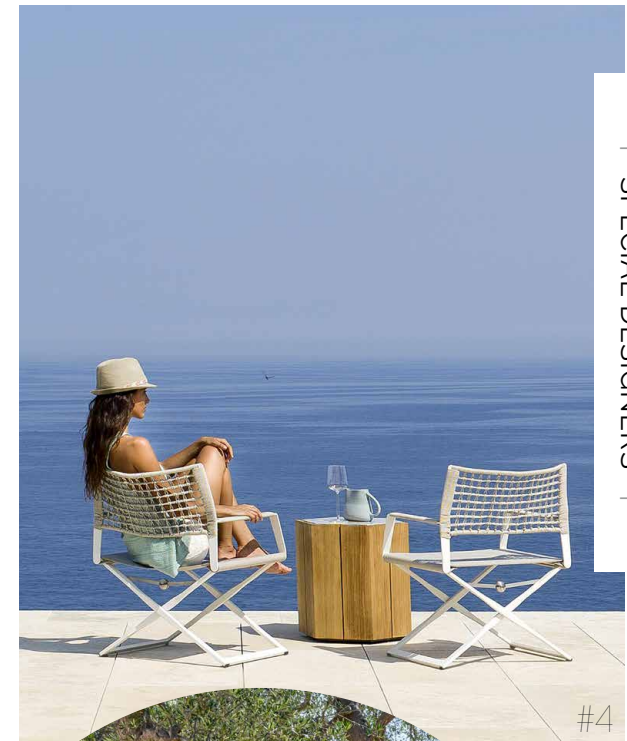
#1

#2

#3

#4

#5

#6

op hun plaats vallen. Ik vergelijk het weleens met alchemie. Of met koken. Je blijft verhoudingen en ingrediënten mixen en mengen tot je de juiste smaak vindt. Bij een ontwerp gaat het ook zo. Voor je het in een definitieve vorm giet, bestudeer je de historie en motieven van een opdrachtgever. Hoe verhouden ze zich tot aspecten als technologie, schoonheid, functionaliteit, duurzaamheid, emotie, innovatie, heden, verleden en toekomst? Pas als je over elk detail grondig hebt nagedacht, rolt er misschien iets uit waarover je niet ontevreden bent.'

EVEN GEDULD

De uitkomst kan ingetogen, modernistisch en functioneel zijn. Maar de laatste jaren laat u zich ook graag inspireren door de sculpturalere vormtaal van de jaren zestig, zoals in tafel Allure O' en bijpassende stoel Flair O'.

'Groeit je ervaring en je zelfvertrouwen? Dan durf je steeds wat meer risico te nemen. Achter mij hangt de Madison-spiegel. Die was ook al geënt op de vloeiende jaren zestig stijl. Tafel Allure O' past eveneens in dat beeld. Het is begonnen als een eerbetoon aan de glamoureuze stijl van Jackie O en haar iconische zonnebril.'

Glamoureuze, maar ook elegant en niet over the top.

'Dat was in elk geval wel mijn bedoeling. Ik ben best bereid wat af te dwalen van mijn modernistische Bauhaus-roots. Maar niet te ver. Allure O' is met zijn conische voet een combinatie van een cirkel en een vierkant, een rechthoek en een ovaal. Je kunt hem in één kleur aanschaffen of met een verschil in kleur tussen de voet en het blad. Bovendien kun je kiezen uit een mat houten of glanzend afgewerkte versie. Het blad is tevens verkrijgbaar in marmer of glas.'

Er wordt al geroepen dat het een icoon is.

'Ha, daarover beslis je nooit zelf. Alleen de tijd bepaalt of het werkelijk zo is. Nog heel even geduld dus.'

Het Italiaanse design wordt sterk gedomineerd door mannen. Verrijkt u dat landschap met een vrouwelijke benadering?

'Ik geloof dat vrouwen van nature meer affiniteit hebben met zachtheid en tactiliteit. Al mag je niet vergeten dat de helft van Studio Monica Armani een man is: mijn partner Luca Dallabetta. Ook bij ons zijn de scheidslijnen tamelijk traditioneel. Luca is sterker in de technische details, de materialen en de functionaliteit. Ik verdiep me meer in kleuren, vormen en de beeldende kwaliteit. In het begin van het proces begrijpen we elkaar vaak niet. Uiteindelijk groeien we altijd naar elkaar toe.'

Ik las ergens dat u de woestijn beschouwt als het mooiste wat u ooit hebt gezien. Wat maakt het zo'n volmaakt ontwerp?

'De woestijn vloeit. Hij is perfect organisch gevormd, maar niet statisch en verandert voortdurend van gedaante. Daar kun je als ontwerper natuurlijk niet tegenop.'

In een wereld boordevol spullen, maakt u steeds nieuwe spullen. Is dat een duivels dilemma?

'Een ontwerper mag zich niet aan zijn plicht onttrekken. Je bent verplicht om na te denken over grote thema's als klimaat, milieu en overconsumptie. We maken werk van innovatie en experimenteren met hergebruik. Maar als je mij vraagt wat de meest directe en efficiënte vorm van duurzaamheid is? Zorg dan dat je iets maakt wat mensen raakt en wat ze kopen voor de eeuwigheid.'

#1 Hanglamp Silenzio voor Luceplan heet niet voor niets zo. Hij verspreidt niet alleen licht, maar dempt ook het geluid. **#2** Monica Armani en Luca Dallabetta ontwikkelden tafel Progetto 1 aanvankelijk in eigen beheer. Het ontwerp zou een succesvolle samenwerking met B&B Italia inluiden. **#3** Salontafels Tao (links op de voorgrond) uit de collectie van Tribù vallen op door hun sculpturale voetstuk en decentrale tafelblad. Ze zijn gemaakt van verlicht beton. **#4** Armani herinterpreteerde de klassieke regisseursstoel met handgevlochten rugleuning. Het resultaat is armstoel Regista voor Tribù. **#5** De Nomad Easy Chair voor Tribù bestaat uit een frame van teakhout met gewatteerde kussens. **#6** Eettafel Allure O' en de bijpassende fauteuil Flair O' voor B&B Italia zijn geënt op de glamoureuze sixties-stijl van Jackie O.